

Formuesskatt - hva er formue og hva er gjeld?

Publisert: 01.03.2017 kl 12:47

Oppdatert: 21.02.2022 kl 10:18

I denne artikkelen finner du en oversikt over hvilke regnskapsposter som anses som skattemessig formue og gjeld, og hvordan de verdsettes skattemessig.

[Hva er formue?](#) [Hva er gjeld?](#)

Skattyters nettoformue danner beregningsgrunnlaget for formuesskatt. Skattepliktig formue fastsettes til verdien pr. 31. desember kl. 24:00 i inntektsåret av skattyters eiendeler med økonomisk verdi, med fradrag for den gjeld som skattyteren hefter for. For skattytere med avvikende regnskapsår omfatter formuesfastsettelsen formuen ved utløpet av siste regnskapsår før 1. januar i fastsettingsåret. Eiendelene verdsettes som hovedregel til omsetningsverdien. Det finnes i tillegg særlige verdsettelsesregler for blant annet fast eiendom og aksjer mv. Aksjeselskap betaler ikke formuesskatt.

Hva er formue?

Som skattepliktig bruttoformue regnes alle eiendeler som skattyter eier ved utgangen av inntektsåret med økonomisk verdi, både real-, finans- og immaterielle objekter, samt begrensede rettigheter i slike objekter.

Skatteplikten omfatter all formue i Norge og i utlandet, men kan være begrenset som følge av skatteavtale med annen stat.

Til skattepliktig formue regnes imidlertid ikke rettigheter hvis oppnåelse er avhengig av at en betingelse inntreffer. Til skattepliktig formue regnes heller ikke tidsbegrensede bruksrettigheter, så som føderåd, festerett, veirett etc., eller krav på periodiske ytelser som skal erlegges over et begrenset tidsrom, så som pensjoner, livrenter m.m. Patent-, forfatter- og kunstnerrettigheter som er i den opprinnelige oppfinners eller kunstners eie, anses ikke som skattepliktig formue. Krav på lønn, herunder feriepenger, er heller ikke formue så lenge kravet ikke er forfalt til betaling. Heller ikke goodwill er skattepliktig formue, selv om den er ervervet mot vederlag, og er aktivert i regnskapet/står i saldogruppe b.

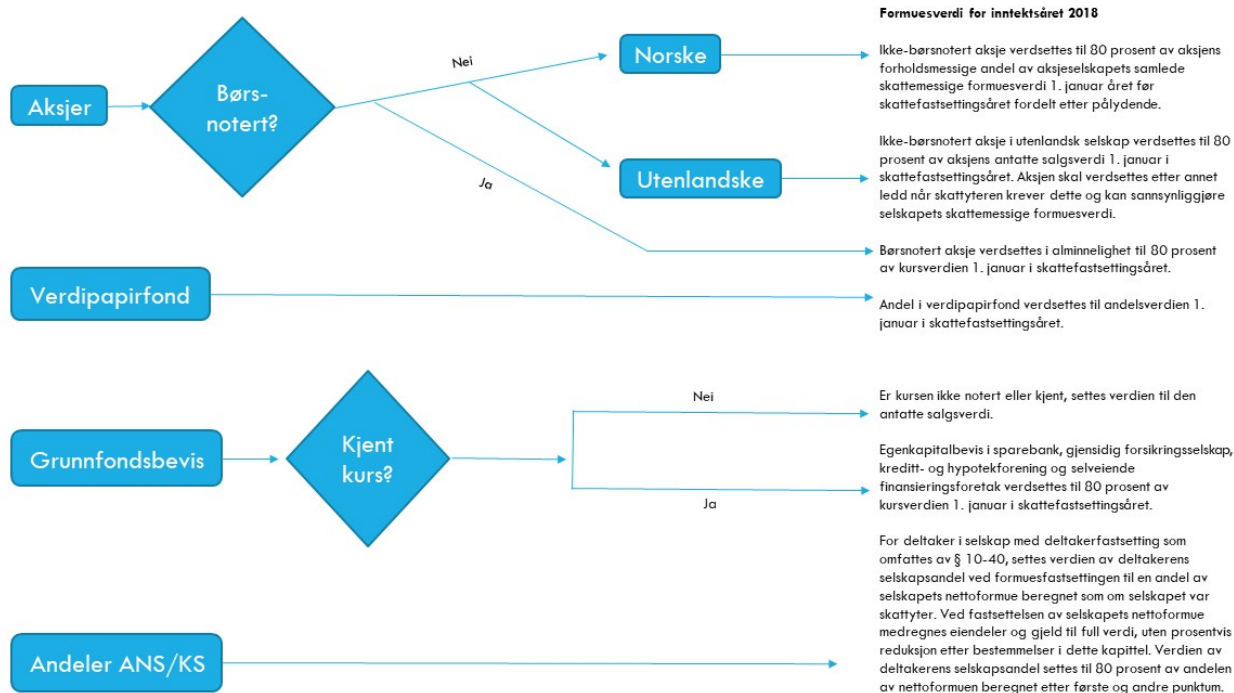
Hva er gjeld?

Som gjeld regnes enhver rettslig forpliktelse som skattyteren hefter for overfor en annen person, og som forplikter ham til å yte noe til andre i penger eller pengers verdi.

Det er uten betydning om gjelden er rentebærende eller ikke, eller hvordan den er oppstått. Forpliktelser, hvis inntreden er avhengig av en betingelse, f.eks. en kausjonsforpliktelse, regnes ikke som gjeld, og kommer ikke til fradrag i formuen. Tilsvarende gjelder tidsbegrensede bruksrettigheter som hviler på skattyterens formue. Det samme gjelder ikke-forfalte forpliktelser til periodiske ytelser som skal erlegges i et begrenset tidsrom, så som pensjoner, livrenter, gjeldsrenter m.m. Forskuddsskatt, forhåndsskatt og renter av skatt/avgift som ikke er forfalt til betaling, samt restskatt og resterende skatt som ikke er utlignet før utgangen av inntektsåret og utsatt skatt ført i regnskapet, anses heller ikke som gjeld.

All gjeld er fradragsberettiget, også gjeld som er knyttet til formue i utlandet. Unntak er gjort der gjelden er knyttet til formue i

fast eiendom eller virksomhet i utlandet som er unntatt fra skattlegging i Norge etter overenskomst med fremmed stat. I så fall skal skattyters gjeldsfradrag i Norge begrenses forholdsmessig. Om det annet land faktisk utskriver formuesskatt, er uten betydning i denne sammenheng. Unntaket medfører ingen begrensning i fradragsretten for gjeld, når skattyter har formue i utlandet som er skattepliktig i Norge.

Anleggsmidler		Skattepliktig formue?	Verdsettelse
1000	Forskning og utvikling	Ja	Se kommentar
1020	Konsesjoner, patenter, lisenser o.l.	Nei	Se kommentar
1070	Utsatt skattefordel	Nei	
1080	Goodwill	Nei	
1105	Forretningsbygg	Ja	Ligningsverdi
1115	Bygg og anlegg, hotell o.l.	Ja	Ligningsverdi
1117	Elektroteknisk utrustning i kraftforetak	Ja	Ligningsverdi
1120	Fast teknisk installasjon i bygninger (saldogruppe j)	Ja, men se kommentar	Se kommentar
1130	Anlegg under utførelse	Ja	Ligningsverdi
1150	Tomter og andre grunnarealer	Ja	Ligningsverdi
1160	Bolig inkl. boligtomter	Ja	Ligningsverdi
1180	Investeringseiendommer	Ja	Ligningsverdi
1205	Personbiler, maskiner, inventar mv.	Ja	Saldoverdi
1221	Skip, rigger mv.	Ja	Ligningsverdi
1225	Fly, helikopter mv.	Ja	Ligningsverdi
1238	Varebiler, drosjebiler o.l.	Ja	Saldoverdi
1239	Vare- og lastebiler, busser mv.	Ja	Saldoverdi
1280	Kontormaskiner	Ja	Saldoverdi
1290	Andre driftsmidler	Ja	Ligningsverdi
1312	Investering i delt. lign. datter og ...	Ja	Se egen figur
1313	Investering i andre datter og ...	Ja	Se egen figur
1320	Lån til foretak i samme konsern	Ja	Regnskapsmessig
1331	Investering i deltakerlign. tilknyttet selskap	Ja	Se egen figur

1332	Investeringer i andre tilknyttede selskap	Ja	Se egen figur
1340	Lån til tilknyttet selskap og felleskontrollert virksomhet	Ja	Regnskapsmessig
1350	Inv. i aksjer, andeler og verdipapir-fondsandeler	Ja	Se egen figur
1360	Obligasjoner	Ja	Se egen figur
1370	Fordringer på eiere, styremedlemmer o.l.	Ja	Regnskapsmessig
1380	Fordringer på ansatte	Ja	Regnskapsmessig
1390	Andre fordringer Pensjonspremiefond arbeidsgiver Pensjonspremiefond private	Ja Nei Ja	Regnskapsmessig
1395	Netto pensjonsmidler	Nei	
Omløpsmidler			
1400	Varelager	Ja	Skattemessig
1490	Biologiske eiendeler	Ja	Se kommentar
1500	Kundefordringer, ekskl. på selskap i samme konsern	Ja	Regnskaps- eller skattemessig
1501	Kundefordringer på selskap i samme konsern	Ja	Regnskaps- eller skattemessig
1530	Opptjent, ikke fakturert driftsinntekt	Ja	Regnskapsmessig
1560	Andre fordringer på selskap i samme konsern	Ja	Regnskapsmessig
1565	Kortsiktige fordringer mot personlig eier/styremedl. o.l.	Ja	Regnskapsmessig
1570	Andre kortsiktige fordringer	Ja	Regnskapsmessig
1780	Krav på innbetaling av selskapskapital	Ja	
1800	Ikke-markedsbaserte aksjer og andeler	Ja	Se egen figur
1810	Markedsbaserte aksjer og verdipapirer	Ja	Se egen figur
1830	Markedsbaserte obligasjoner, sertifikater	Ja	Se egen figur
1840	Andre obligasjoner og sertifikater	Ja	Se egen figur
1880	Andre finansielle instrumenter	Ja	Se egen figur
1900	Kontanter	Ja	Regnskapsmessig
1920	Bankinnskudd	Ja	Regnskapsmessig

Post 1000: Formuesverdien følger den underliggende regnskapspost.

Post 1020: Patenter og rettigheter er ikke skattemessig formue så lenge retten er i opphavsmannens eie.

Post 1120: Saldo i saldogruppe j (fast teknisk installasjon i bygning) inngår ved formuesfastsettingen som en del av bygningen, og skal derfor ikke anses som egen formuespost.

Post 1490: Ved anvendelse av IFRS skal markedsverdien på f.eks. skog og oppdrettsfisk føres i næringsoppgaven. For skog er det egne verdsettelsesregler (ligningsverdi). For oppdrettsfisk blir det skattemessige verdier som skal føres opp.

Gjeld og egenkapital		Gjeld?	Verdi
Langsiktig gjeld			
2100	Pensjonsforpliktelse	Nei	
2120	Utsatt skatt	Nei	
2130	Derivater	Ja	Må se nærmere på derivatet og underliggende objekt.
2160	Uopptjent inntekt	Ja	Regnskapsmessig
2180	Andre avsetninger for forpliktelser	Ja	Se kommentar

2200	Konvertible lån	Ja	Regnskapsmessig
2210	Obligasjonslån	Ja	Regnskapsmessig
2220	Gjeld til kredittinstitusjoner	Ja	Regnskapsmessig
2250	Gjeld til ansatte og personlige eiere	Ja	Regnskapsmessig
2260	Gjeld til selskap til i samme konsern	Ja	Regnskapsmessig
2280	Stille interessentinnsk. og ansvarlig lånekapital	Ja	Regnskapsmessig
2290	Annen langsiktig gjeld	Ja	Regnskapsmessig
Kortsiktig gjeld			
2310	Konvertible lån (byggelån etc.)	Ja	Regnskapsmessig
2320	Sertifikatlån	Ja	Regnskapsmessig
2330	Derivater	Ja	Må se nærmere på derivatet og underliggende objekt.
2380	Kassakreditt	Ja	Regnskapsmessig
2400	Leverandørgjeld	Ja	Regnskapsmessig
2460	Leverandørgjeld til selskap i samme konsern	Ja	Regnskapsmessig
2500	Betalbar skatt, ikke utlignet	Nei	
2510	Betalbar skatt, utlignet	Ja	Regnskapsmessig
2600	Skattetrekk og andre trekk	Ja	Regnskapsmessig
2740	Skyldig merverdiavgift	Ja	Regnskapsmessig
2770	Skyldig arbeidsgiveravgift	Ja	Regnskapsmessig
2790	Andre offentlige avgifter	Ja	Regnskapsmessig
2800	Avsatt utbytte	Nei	
2900	Forskudd fra kunder	Ja	Regnskapsmessig
2910	Gjeld til ansatte og eiere	Ja	Regnskapsmessig
2920	Gjeld til selskap i samme konsern	Ja	Se kommentar
2949	Lønn og feriepenger o.l.	Ja	Regnskapsmessig
2950	Påløpt rente	Nei	
2970	Uopptjent inntekt	Ja	Regnskapsmessig
2980	Avsetninger for forpliktelser	Ja	Se kommentar
2990	Annen kortsiktig gjeld	Ja	Regnskapsmessig

Post 2180 og 2980: Regnskapsmessige avsetninger er fradragsberettiget gjeld, men gir ikke inntektsfradrag.

Post 2920: Forpliktelse til å yte konsernbidrag vil ikke kunne anses som skattemessig gjeld for det ytende selskap og ikke som formue for det mottakende selskap før det er vedtatt av generalforsamlingen. Normalt skjer dette i året etter inntektsåret. Når vedtak om bidrag unntaksvis er endelig fattet, men bidrag ikke ytet før utgangen av inntektsåret, vil forpliktelsen være gjeld i det givende selskap. Kravet på bidrag er da skattepliktig formue i det mottakende selskap.

Om KPMG

Hold deg oppdatert

Redaktør for Verdt å vite

© KPMG AS and KPMG Law Advokatfirma AS, Norwegian limited liability companies and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

